

Ware Christelijke Religie

vervolg van hoofdstuk 13 over het

HEILIG AVONDMAAL

De eeuwige vreugde en de eeuwige gelukzaligheid.

739. Hierna keerde de engel met zijn metgezellen terug naar de plaats van samenkomst. Het gezelschap wijzen was daar nog steeds aanwezig en hij riep diegenen bij zich die geloofd hadden dat de hemelse vreugde en de eeuwige gelukzaligheid alleen maar de toegang tot de hemel is.

Een toegang uit goddelijke genade en dat ze dan vreugde voelen evenals diegenen in de wereld die op feestdagen de paleizen van koningen binnengaan, of als genodigden op bruiloften komen.

De engel zei tegen hen: 'Blijft een ogenblik hier; ik zal de trompet blazen en diegenen die beroemd zijn om hun wijsheid in de geestelijke dingen van de Kerk zullen hierheen komen.'

Na verloop van enige uren waren negen mannen aanwezig, elk onderscheiden met een lauwertak als teken van zijn roem.

De engel leidde hen het gebouw van de samenkomst binnen, waarin zich allen bevonden die al eerder waren samengeroepen.

In hun tegenwoordigheid sprak de engel de negen gelauwerden toe en zei: 'Ik weet dat het u op uw wens, overeenkomstig de voorstellingen die u gevormd had, gegeven werd op te klimmen in de hemel en dat u bent teruggekeerd naar dit lagere of onderhemelse land met volledige kennis over de staat van de hemel.

Vertelt u ons daarom hoe de hemel aan u verschenen is'.

Ze antwoordden hierop in volgorde; de eerste zei: 'Mijn voorstelling van de hemel was van mijn jongensjaren af tot het einde van mijn leven in de wereld deze, dat het een plaats van alle zaligheden, verheugingen, verlustigingen, schoonheid en plezier was, en dat ik, als ik werd toegelaten, door de aura van zulke gelukzaligheden omspoeld zou worden.

Ik zou die met volle borst inademen, zoals een bruidegom als hij zijn bruiloft viert en wanneer hij met zijn bruid het bruidsvertrek binnengaat.

Met deze voorstelling klom ik in de hemel op en ging aan de eerste wachters en ook aan de tweede voorbij, maar toen ik bij de derde kwam sprak mij het hoofd van die wachters aan en zei: 'Wie bent u vriend?

Ik antwoordde: 'Is dit hier niet de hemel?'

Ik ben hierheen opgeklommen om mijn diepste verlangen te bevredigen; laat mij daarom binnen verzoek ik u.'

Hij liet mij binnen en ik zag engelen in witte klederen; dezen gingen om mij heen staan en monsterden mij en fluisterden: 'Ziet, een nieuwe gast die niet gekleed is in de gewaden van de hemel.'

Ik hoorde dit en dacht: dit komt mij voor zoals het gesteld was met hem van wie de Heer zegt dat hij zonder bruiloftskleed op de bruiloft gekomen was, waarop ik vroeg of ze mij zulke klederen wilde geven.

Maar zij lachten slechts en toen kwam er iemand uit het hof aangelopen met dit bevel: Kleedt hem naakt uit en werpt hem uit en zijn klederen achter hem aan.

Zo werd ik naar buiten geworpen.'

De tweede die aan de beurt kwam zei: 'Ik heb hetzelfde geloofd als hij, dat mij, als ik slechts toegelaten zou worden in de hemel die boven mijn hoofd is, de vreugden mij zouden omvloeien en dat ik ze tot in eeuwigheid zou inademen.

Ook ik verkreeg wat ik wenste.

Maar toen de engelen mij zagen, vluchtten zij weg en zeiden onder elkaar: 'Wat is dat voor wezen; hoe kwam die nachtvogel hier?'

Ik voelde mij toen inderdaad van mens in iets anders veranderd, hoewel ik niet veranderd was; dit overkwam mij door de aantrekking van de hemelse sfeer.

Spoedig daarop kwam er iemand uit het hof aanlopen met het bevel dat mij twee dienaren zouden uitleiden langs de weg die ik opgeklimmen was, tot aan mijn huis.

Toen ik weer in mijn huis was, verscheen ik aan de anderen en aan mijzelf weer als mens.'

De derde zei: 'De voorstelling die ik steeds van de hemel had, was aan een plaats en niet aan de liefde ontleend.

Toen ik dan ook in deze wereld aankwam, verlangde ik intens om in de hemel te komen, en ik zag er enigen die opklimmen en ik volgde hen en ik werd toegelaten maar niet verder dan enkele passen.

Toen ik echter mijn gemoed verheugen wilde met de voorstelling van de vreugden en gelukzaligheden daar, werd mijn gemoed door het licht van de hemel, dat blinkend wit als sneeuw was en waarvan gezegd wordt dat het wezen ervan de wijsheid is, met verlamming geslagen.

Een dikke duisternis kwam over mijn ogen en ik begon te ijlen.

Kort daarop begon door de warmte van de hemel, die met het blinkende wit van dit licht overeenstemt, en waarvan gezegd wordt dat haar wezen de liefde is, mijn hart heftig te bonzen en angst maakte zich van mij meester en ik werd door een innerlijke pijn gekweld.

Ik wierp mij achterover op de grond en toen ik daar zo lag kwam een wachter uit het hof met het bevel mij voorzichtig weg te dragen in mijn eigen licht en warmte.

Toen ik daarin terugkwam, werden mijn geest en mijn hart hersteld.'

De vierde zei: 'Ook ik ben ten aanzien van de hemel in de voorstelling geweest van een plaats en niet in de voorstelling van liefde.

Zodra ik in de geestelijke wereld kwam, vroeg ik aan de wijzen of het was toegestaan in de hemel op te klimmen.

Ze antwoordden mij dat dit eenieder was toegestaan maar dat ik moest opletten om daar niet uitgeworpen te worden.

Ik lachte hierom en klom op en geloofde evenals de anderen dat allen in de gehele wereld in staat zijn om de vreugden daar in haar volheid te ontvangen.

Maar waarachtig, toen ik daarbinnen was, werd ik bijna ontzield en van pijn en de daaruit voortvloeiende marteling in mijn hoofd en lichaam wierp ik mij op de grond.

Ik kromde mij als een slang die te dicht bij het vuur gehouden wordt en kroop tot aan de afgrond en stortte mij daarin neer.

Daarna werd ik daar door hen die daar beneden waren, opgeheven en naar een herberg gebracht waar ik mijn gezondheid terugkreeg.'

De vijf overigen vertelden eveneens wonderbaarlijke dingen met betrekking tot hun opklimmen in de hemel.

Zij vergeleken de veranderingen van de staten van hun levens met de staat van vissen als die uit het water in de lucht worden gehouden, en met de staat van vogels in het luchtledige.

Ze zeiden dat ze na deze harde ervaringen geen begeerte meer hadden naar de hemel, maar alleen naar een samenleven met gelijkgestemden, waar dezen ook mochten zijn.

‘Wij weten’, zeiden ze, ‘dat allen in de geestenwereld, waar wij zijn, eerst voorbereid worden, de goeden tot de hemel en de bozen tot de hel, en dat zij als ze voorbereid zijn, wegen geopend zien die naar gezelschappen leiden van gelijkgestemden.

Ze blijven daar tot in het eeuwige; ze betreden deze wegen met graagte, omdat dit de wegen van hun liefde zijn.’

Nadat zij, die het eerst samengeroepen waren, dit gehoord hadden, legden ze ook allen de bekentenis af, dat ze over de hemel eveneens geen andere voorstelling hadden gehad dan als van een plaats, waar ze met volle mond zouden zwelgen in de rondom vloeiende vreugden tot in eeuwigheid.

Daarna zei de engel met de trompet tegen hen: ‘U ziet nu dat de hemelse vreugde en de eeuwige gelukzaligheid niet tot een plaats behoren, maar tot de staat van het leven van de mens; en de staat van het hemelse leven is vanuit de liefde en de wijsheid.

Aangezien het nut de houder is van deze twee, zo is de staat van het hemelse leven vanuit de verbinding van deze in het nut.

Het is hetzelfde als men zegt: de naastenliefde, het geloof en het goede werk, aangezien de naastenliefde de liefde is, het geloof de waarheid waaruit de wijsheid is en het goede werk het nut. Bovendien zijn er in onze geestelijke wereld plaatsen evenals in de natuurlijke wereld, anders zouden we geen plaatsen hebben om te leven of aparte woningen hebben, maar toch is een plaats daar niet in een ruimte, maar een schijnbare plaats, overeenkomstig de staat van liefde en wijsheid, of van naastenliefde en geloof.

Eenieder die een engel wordt, draagt zijn hemel binnenin zich, aangezien hij de liefde van zijn hemel binnenin zich draagt.

Want de mens is door de schepping een kleinste afbeelding, beeld en model van de grote hemel; de menselijke vorm is niets anders.

Daarom komt eenieder in het hemelse gezelschap, waarvan hij de vorm is in een afzonderlijke afbeelding; als hij dus in dit gezelschap binnengaat, dan treedt hij dus in een met hemzelf overeenstemmende vorm, dus als het ware út zich, ín zich, binnen in dat gezelschap.

Hij absorbeert het leven van dit gezelschap als het zijne en het zijne als het leven van dit gezelschap. Elk gezelschap is als het ware iets algemeen en de engelen zijn daarin als de gelijksoortige delen, waaruit het algemene samen bestaat.

Hieruit volgt nu dat zij die in boosheden en vandaar in valsheden zijn, in zichzelf een afbeelding van de hel gevormd hebben en deze wordt in de hemel gekweld door de invloed en de hevigheid van de werkzaamheid van het tegenovergestelde.

De helse liefde is immers tegenovergesteld aan de hemelse liefde en vandaar botsen de verlustigingen van deze beide liefde tegen elkaar als vijanden en doden elkaar wanneer ze elkaar ontmoeten.’

740. Na deze uiteenzetting, werd een stem uit de hemel gehoord en deze sprak tot de engel met de trompet: ‘Kies uit allen die samengeroepen werden er tien uit en breng hen bij ons binnen; wij hebben van de Heer gehoord dat Hij hen zo wil voorbereiden dat de warmte en het licht, of de liefde en de wijsheid van onze hemel hen drie dagen lang niet enige schade zullen berokkenen.’

De tien werden gekozen en ze volgden de engel.

Ze klommen langs een steil pad een heuvel op en vandaar verder een berg op, waarop de hemel van deze engelen was.

Aanvankelijk verscheen deze voor hen in de verte als een hemels gewelf in de wolken.

De poorten werden voor hen geopend en nadat ze door de derde poort waren gegaan, snelde de engel die hen binnen had geleid naar de vorst van dit gezelschap of van deze hemel en kondigde hun bezoek aan.

De vorst sprak: ‘Neem enigen van mijn wachters en laat hun weten dat hun komst mij aangenaam is.

Leid hen naar de binnenplaats en geef aan eenieder zijn kamer en slaapkamer en neem enkele van mijn hovelingen en mijn bedienden om hen van dienst te zijn en hen op hun wenken te bedienen.’ Zo gebeurde het.

Toen ze door de engel waren binnengeleid, vroegen ze of het was toegestaan de vorst te naderen en hem te zien.

De engel antwoordde echter: ‘Het is nu nog ochtend, en het is niet veroorloofd voor het middaguur; tot die tijd zijn allen in hun ambt en met hun werk bezig.

U bent echter tot het middagmaal uitgenodigd en dan zult u met onze vorst aanzitten.

Intussen zal ik u in zijn paleis rondleiden en u zult daar grootse en prachtige dingen zien.’

Toen ze tot bij het paleis geleid waren, zagen ze het eerst van buiten; het was een groot gebouw en was uit porfier gebouwd op een fundament van jaspis.

Voor de poort stonden zes hoge zuilen van lazuursteen en het dak was van bladgoud.

De hoge vensters bestonden uit het allerdoorzichtigste kristal en de kozijnen waren eveneens van goud.

Hierna werden ze het paleis binnengeleid en rondgeleid van de ene kamer in de andere en ze zagen ornamenten van een onuitsprekelijke schoonheid en aan de plafonds versieringen van onnavolgbaar houtsnijwerk.

Tegen de wanden stonden tafels van met goud versmolten zilver, waarop verschillende gebruiksvoorwerpen lagen uit kostbare stenen en sommige voorwerpen waren uit hele juwelen en geslepen in hemelse vormen.

Er waren tal van andere dingen die geen oog op aarde heeft gezien, zodat ook niemand had kunnen geloven dat dergelijke dingen in de hemel bestaan.

Toen ze vol verbazing stonden te kijken naar al die pracht, zei de engel: ‘Verwondert u niet; de dingen die u gezien heeft zijn niet door enige engelenhand gemaakt en voortgebracht.

Ze zijn vervaardigd door de Werkmeester van het heelal en aan onze vorst ten geschenke gegeven.

Vandaar is de architectonische kunst hier in haar kunstcentrum zelf en hieruit komen alle regels van deze kunst in de wereld voort.’

Verder zei de engel: ‘U zou van mening kunnen zijn dat dergelijke dingen onze ogen betoveren en ze dermate verdwazen dat we geloven dat ze de vreugden van onze hemel zijn.

Maar aangezien ons hart niet daarin is, zijn het slechts bijkomstigheden tot de vreugde van ons hart. In zoverre wij ze beschouwen als bijkomstigheden en als scheppingen van God, beschouwen wij daarin de goddelijke almacht en mildheid.’

741. Daarna zei de engel tegen hen: ‘Het is nog geen middag, dus komt met mij mee in de tuin van onze vorst die bij dit paleis ligt.’

Ze gingen mee en bij het binnengaan daarvan zei hij: ‘Zie een tuin prachtig boven de tuinen in dit hemelse gezelschap.’

Zij antwoordden echter: ‘Wat zegt u?’

Hier is geen tuin, wij zien slechts één enkele boom en aan de takken en in de kruin iets als vruchten van goud en iets als bladeren van zilver die aan de randen versierd zijn met smaragden.

Onder de boom zien we kleine kinderen met hun verzorgsters.’

Hierop zei de engel met een diepe emotie in zijn stem: ‘Deze boom is in het midden van de tuin en wordt door ons ‘de Boom van onze Hemel’ genoemd, en door sommigen ‘de Boom des Levens’.

Maar gaat verder en dichterbij, en uw ogen zullen geopend worden en u zult de tuin zien.’

Ze deden dit en hun ogen werden geopend.

Ze zagen bomen overladen met smakelijke vruchten, waaromheen wijnstokken hun ranken wonden.

De uiteinden hiervan met de vruchten bogen over naar ‘de Boom des Levens’ die in het midden stond.

De bomen waren in een doorlopende rij geplant, verbreedde zich en zette zich voort in doorlopende kringen of cirkels zoals die van een eindeloze spiraal.

Het was een volmaakte spiraal van bomen waarin steeds de ene soort op de andere volgde volgens de edele aard van de vruchten.

Er was een aanzienlijke tussenruimte tussen het begin van de spiraal en de boom in het midden.

Deze tussenruimte schitterde van de straling van het licht, waardoor de bomen van de spiraal blonken met een glans die er zich geleidelijk, van de eerste tot de laatste, met onverminderde kracht, over verspreidde.

De eerste bomen in de spiraal waren de meest uitnemende, zwaar beladen met de heerlijkste vruchten; ze werden paradijselijke bomen genoemd.

Deze heeft men nooit gezien daar ze in de landen van de natuurlijke wereld niet bestaan, noch kunnen bestaan.

Na deze volgden olijfbomen, daarna wijnstokken, daarna bomen die heerlijk geurden en tenslotte bomen met hout dat nuttig was om te bewerken.

Hier en daar in deze spiraal waren zitplaatsen, van achteren af gevormd door bijeengetrokken en samengevlochten uitlopers van de bomen en verrijkt en versierd met hun vruchten.

In deze eindeloze kring van bomen waren doorgangen die uitkwamen op bloembedden en hier doorheen zag men groene velden die verdeeld waren in perken en bedden.

Bij deze aanblik riepen de metgezellen van de engel uit: ‘Ziet de hemel in vorm! Waarheen we ook onze blik wenden vloeit iets van het paradijselijk hemelse in, dat onuitsprekelijk is.’

De engel verheugde zich toen hij dit hoorde en zei: ‘Alle tuinen van onze hemel zijn uitbeeldende vormen of modellen van de hemelse zaligheden in haar oorsprongen, en aangezien de invloeiing van deze zaligheden uw gemoederen verhief, riep u uit: ziet de hemel in vorm! Doch zij die deze invloeiing niet ontvangen, beschouwen deze paradijselijke dingen niet anders dan als de dingen zoals van een woud.’

Degenen die in de liefde tot het nut zijn, nemen die invloeiing op, maar degenen nemen hem niet op die in de liefde tot de roem zijn en dus niet uit nut.’

Daarna verklaarde en leerde hij wat elk ding afzonderlijk in deze tuin betekende en uitbeelde.

742. Toen ze hierin verdiept waren, kwam een bode van de vorst die hen uitnodigde om het brood met hem te eten.

Tevens brachten twee bedienden klederen van wit linnen en zeiden: ‘Trekt deze klederen aan, want niemand wordt aan tafel van de vorst toegelaten, tenzij hij gekleed is met de gewaden van de hemel.’

Ze maakten zich gereed en volgden hun engel; ze werden geleid naar een niet overdekte binnenplaats van het paleis, waar ze op de vorst wachtten.

De engel liet hen daar kennis maken met groepen van belangrijke personen en regeringspersonen die eveneens op de vorst wachtten.

Na enige tijd werden de deuren geopend en door een brede deur aan de westzijde zagen ze zijn binnenkomst in volgorde en met de luister van een voorname stoet.

Voor hem uit gingen de leden van de kroonraad en achter hen de kamerheren en daarachter de voornaamsten van het hof.

In het midden van dezen bevond zich de vorst en achter hem de hovelingen van verschillende rang, en tenslotte de lijfwacht; allen tezamen zo’n 120 mensen.

De engel die voor de tien nieuw-aangekomenen stond, die er door hun kleding toen als bewoners uitzagen, trad met hen op de vorst toe en stelde hen eerbiedig aan hem voor.

De vorst zei, zonder zijn passen te vertragen: ‘Komt met mij tot het brood.’

Ze volgden hem de eetzaal in en zagen een prachtig gedekte tafel; in het midden daarvan stond een hoge piramide van goud, en wel honderd schotels in een driedubbele rij op hun onderstel.

Deze waren gevuld met gesuikerd gebak en geleien van verschillende wijnmosten en andere uit brood en wijn bereide lekkernijen.

Uit het midden van de piramide sprong als het ware een fontein op van nectarwijn, waarvan de straal zich aan de top van de piramide verdeelde en de bekers vulde.

Aan de zijden van deze hoge piramide stonden verschillende hemelse vormen uit goud, waarop schotels en borden stonden gevuld met allerlei spijzen.

De hemelse vormen waarop de schotels en borden stonden, waren vormen van kunst vanuit wijsheid, die in de wereld niet door enige kunst kunnen worden uitgevoerd, noch met woorden beschreven.

De schotels en de borden waren van zilver, met dergelijke vormen als de onderstellen hadden en op hun vlakken rondom gegraveerd; de bekers waren van doorzichtige juwelen; op deze wijze was de tafel gedekt.

743. De kleding van de vorst en van zijn ministers was als volgt: de vorst was gekleed in een purperkleurige talaar *1)*, bezaaid met geborduurde, zilverkleurige sterren.

Onder de talaar droeg hij een tunica van glanzende hyacintkleurige zijde; deze was aan de borst open, waar de voorkant van een band zichtbaar was met het ordeteken van zijn gezelschap.

Het ordeteken was een arend, die op de top van een boom broedde over zijn jongen; het was van schitterend goud omringd door diamanten.

De leden van de kroonraad waren ongeveer hetzelfde gekleed maar zonder dit ordeteken; in plaats daarvan droegen ze geslepen saffieren die aan een gouden keten aan hun hals hingen.

De hovelingen droegen toga's van een lichtbruine kleur, met daarin geweven bloemen rondom arendsjongen.

De tunica's daaronder waren van opaalkleurige zijde, zoals ook de boven- en onderbeenbedekking. Op deze wijze waren zij gekleed.

1) lange mantel van vorsten en priesters in het Oosten

744. De leden van de kroonraad, de kamerheren en de regeringspersonen stonden rondom de tafel en op bevel van de vorst vouwden ze de handen en zeiden op zachte toon tezamen een dankgebed tot de Heer, en daarna zetten ze zich op een wenk van de vorst neer op de rustbanken bij de tafel.

De vorst zei tot de tien bezoekers: 'Komt ook met mij aanzitten, ziet, hier zijn uw zetels.'

Ze gingen zitten en de bedienden die reeds tevoren door de vorst gezonden waren om hen te bedienen, stonden achter hen.

Toen zei de vorst tegen hen: 'Neemt ieder een bord van het onderstel en dan elk een schotel van de piramide.'

Ze deden dit en ziet, direct daarop verschenen nieuwe borden en schotels in de plaats van degene die waren weggenomen; hun bekers werden met wijn gevuld uit de fontein die uit de grote piramide opsprong; en ze aten tezamen.

Nadat ze redelijk verzadigd waren sprak de vorst de tien genodigden toe en zei: 'Ik heb gehoord dat u in het land dat onder deze hemel is, samen bent geroepen om uw gedachten te onthullen met betrekking tot de vreugden des hemels en de daaruit voortvloeiende eeuwige gelukzaligheid en dat u zich daarover op verschillende wijze hebt geuit, ieder van u naar de verlustigingen van de zinnen van het lichaam.

Maar wat zijn de verlustigingen van de zinnen van het lichaam zonder de verlustigingen van de ziel? Het is de ziel die ze tot verlustigingen maakt.

De verlustigingen van de ziel zijn onwaarneembare zaligheden, maar ze worden meer en meer waarneembaar, naarmate ze neerdalen in de gedachten van het gemoed, en uit deze in de gevoelens van het lichaam.

In de gedachten van het gemoed wordt men ze gewaar als zegenrijk, in de gevoelens van het lichaam als verlustiging, en in het lichaam zelf als lust.

Vanuit deze tezamen is de eeuwige gelukzaligheid; uit deze laatste alleen is deze gelukzaligheid echter niet eeuwig maar tijdelijk, en komt tot een einde en gaat voorbij, en leidt soms tot ongeluk. U hebt nu gezien dat al uw vreugden ook vreugden des hemels zijn, en wel voortreffelijker dan u ooit heeft kunnen denken; maar niettemin doen ze onze gemoederen niet innerlijk aan.

Er zijn drie dingen die als één, uit de Heer, invloeden in onze zielen; deze drie als één, zijn: liefde, wijsheid en nut.

Maar liefde en wijsheid bestaan slechts als idee, aangezien ze alleen in de aandoening en in de gedachte van het gemoed bestaan.

Maar in het nut bestaan ze op reële wijze, omdat ze tevens in de handeling en het werken van het lichaam zijn.

Waar ze reëel bestaan, daar blijven ze ook voortbestaan; en aangezien de liefde en de wijsheid bestaan, en voortbestaan in het nut, is het dit nut dat ons aandoet.

Het nut bestaat daarin, getrouw, oprecht en nauwgezet de werken van zijn ambt te vervullen.

De liefde van het nut en de ijver in het nut daaruit, houdt het gemoed samen, zodat het niet vervloeit en niet rondzwerft, en niet alle begeerten opzuigt die uit het lichaam en uit de wereld door de zinnen met haar verlokkingen invloeden.

Hierdoor zouden de waarheden van de godsdienst en de waarheden van de zedelijkheid met haar goedheden in alle windrichtingen worden verstrooid.

Maar de ijver van het gemoed in het nut houdt en bindt deze waarheden samen en schikt het gemoed in een vorm die ontvankelijk is voor de wijsheid uit deze waarheden.

Het drijft de hersenschimmen en waandenkbeelden, zowel van de valsheden als van de ijdelheden, opzij.

Maar hierover zult u meer horen van de wijzen van ons gezelschap, die ik deze namiddag naar u toe zal zenden.'

Na deze woorden stond de vorst op en met hem de gasten en wenste hen vrede, en gebood de engel die hen leidde, hen naar hun kamers terug te brengen en hun alle eer te bewijzen die de hoffelijkheid vraagt, en ook mannen van beschaving en aangename omgang uit te nodigen, die hen door gesprekken over de verschillende vreugden van dit gezelschap zouden onderhouden.

745. Toen ze teruggekeerd waren gebeurde dit dan ook en zij, die uit de stad geroepen waren om hen over de verschillende vreugden van het gezelschap aangenaam te onderhouden, kwamen aan en na de begroetingen voerden zij met hen onder het wandelen, onderhoudende gesprekken.

Maar de engel, hun begeleider zei: 'Deze tien mannen zijn in deze hemel uitgenodigd om hier de vreugden te zien en daardoor een nieuwe voorstelling ten aanzien van de eeuwige gelukzaligheid te ontvangen.

Vertelt hun daarom iets over de vreugden daarvan die de zinnen van het lichaam aandoen; daarna zullen enkele wijze mannen komen die enige van de dingen zullen meedelen, die deze vreugden heilrijk en gelukkig maken.'

Toen de mannen die uit de stad waren geroepen dit hadden gehoord, vertelden ze het volgende:

Er zijn hier feestdagen die door de vorst worden aangegeven om de gemoederen te ontspannen van de vermoeienis, die de drang naar wedijver misschien over sommigen heeft gebracht.

Op deze dagen zijn er instrumentale en vocale concerten op de pleinen, en buiten de stad zijn spelen en schouwspelen.

Op de pleinen zijn dan orkestpodiums opgesteld, omgeven door traliewerk waardoorheen wijnranken zijn gevlochten, waarvan trossen druiven afhangen.

Binnen deze omheining zitten de musici in drie rijen boven elkaar, met snaarinstrumenten en blaasinstrumenten, sommige met hoge, andere met lage tonen en ook krachtige en zoete tonen. Aan de zijden bevinden zich de zangers en zangeressen en zij onthalen de burgers op de liefelijkste jubelgezangen en liederen, deels in koor, deels solo en het genre ervan wordt geregeld afgewisseld. Dit duurt op die feestdagen van de ochtend tot de middag en daarna van de namiddag tot de avond. Bovendien hoort men elke ochtend uit de huizen rondom de pleinen de zoetste gezangen van maagden en meisjes, die door de gehele stad weerklinken.

Het is één enkele aandoening van de geestelijke liefde die elke ochtend gezonden wordt, dat wil zeggen, weerklinkt door de variaties en intonatie van de zangstem.

Men wordt deze aandoening in het gezang gewaar alsof de aandoening zelf aanwezig was.

Zij vloeit in de zielen van de toehoorders en wekt op tot overeenstemmende gevoelens; van zo'n aard is het hemelse gezang.

De zangeressen zeggen dat de klank van hun stemmen hen als het ware vanuit het innerlijke inspireert en bezielt en aangenaam verheft naar gelang de opneming ervan van de kant van de toehoorders.

Wanneer het gezang geëindigd is worden de vensters van de huizen aan het plein en ook die van de huizen in de straten gesloten en ook de deuren.

Er heerst dan stilte in de hele stad en nergens hoort men een geluid, noch ziet men iemand rondlopen; allen zijn dan verdiept in de vervulling van de plichten van hun ambten.

Tegen de middag worden de deuren geopend en na de middag ook hier en daar de vensters en men kijkt naar de spelen van de jongens en meisjes in de straten, onder toezicht van hun opvoedsters en meesters, die in de portieken van de huizen zitten.

Aan de buitenste randen van de stad zijn velden voor verschillende spelen voor jongens en jongemannen; er zijn hardloopwedstrijden, balspelen en er zijn spelen die men tennis noemt; er zijn open wedstrijden voor de jongens, wie meer of minder bedreven is in spreken, handelen en begrip, en aan de snelsten worden enige lauwerbladen als prijs uitgereikt.

Er zijn nog tal van andere oefeningen om de begaafdheden die in de jongens sluimeren op te wekken.

Verder zijn er buiten de stad toneelvoorstellingen in theaters waar toneelspelers de verschillende waardigheden en deugden van het zedelijke leven voorstellen; onder hen zijn ook spelers die de lagere elementen daarvan voorstellen, ter wille van de verhoudingen.'

Een van de tien vroeg wat het zeggen wilde: ter wille van de verhoudingen.

Ze antwoordden: 'Geen enkele deugd kan met haar waardigheden en schoonheden op levende wijze vertoond worden, anders dan door de vertoning van de betrekkingen van haar hoogste tot haar laagste dingen.

Deze spelers stellen de laagste dingen voor en wel tot daar toe waar ze tot niets worden.

Maar het is door een wet verboden iets tegenovergestelds, dat aanstootgevend en onbehoorlijk wordt genoemd, te vertonen, tenzij op figuurlijke wijze en als uit de verte.

De grond van dit verbod is dat niet iets eerzaams en iets goeds van enige deugd door geleidelijke overgangen omslaat in het onbehoorlijke en boze, maar alleen overgaat tot de laatste dingen tot waar het verdwijnt; en wanneer het verdwenen is zet het tegenovergestelde in.

Daarom heeft de hemel, waar alle dingen eerbaar en goed zijn, niets gemeen met de hel, waar alle dingen oneerbaar en boos zijn.

746. Terwijl ze in gesprek waren kwam er een bediende aangelopen met de mededeling dat er op bevel van de vorst acht wijzen waren en binnen wilden komen.

Toen de engel dit hoorde ging hij naar buiten, ontving hen en leidde hen naar binnen. Nadat men op de gebruikelijke en hoffelijke manier had kennis gemaakt, spraken de wijzen allereerst met hen over hoe wijsheid aanvangt en over de groei ervan.

Ze voegden er verschillende dingen aan toe met betrekking tot de voortgang, onder andere dat de wijsheid van de engelen nooit een grens heeft en nooit ophoudt, maar dat die tot in eeuwigheid groeit en toeneemt.

Na dit te hebben gehoord zei de engel van het gezelschap tegen hen: 'Onze vorst heeft aan tafel met hen gesproken over de zetel van de wijsheid, namelijk dat die in het nut is; als u wilt, spreekt dan met hen ook hierover.'

Ze zeiden: 'De mens zoals hij eerst geschapen was, werd met wijsheid en met de liefde ervan vervuld, niet ter wille van zichzelf, maar om haar uit zichzelf aan anderen mee te delen.

Vandaar is het in de wijsheid van de wijzen gegrift, dat niemand voor zichzelf alleen wijs is en leven zal, tenzij tevens voor de anderen en dus voor het gezelschap dat anders niet zou bestaan.

Voor anderen leven is nutten verrichten.

De nutten zijn de banden van het gezelschap en er zijn even zovele banden als er goede nutten zijn, en nutten zijn er oneindig in aantal.

Er zijn geestelijke nutten die behoren tot de liefde tot God en tot de liefde jegens de naaste; er zijn zedelijke en burgerlijke nutten die behoren tot de liefde tot het gezelschap en tot de staat waarin de mens is, en tot de medegenoten en de burgers waarmee hij leeft.

Er zijn natuurlijke nutten die tot de liefde tot de wereld en haar behoeften behoren; en er zijn lichamelijke nutten die behoren tot de liefde tot de eigen instandhouding van de mens ter wille van hogere nutten.

Al deze nutten zijn in de mens gegrift en volgen elkaar op in een bepaalde orde, de ene na de andere, en als ze tezamen zijn, ligt het ene in het andere.

Zij die in de eerste nutten zijn die geestelijk zijn, zijn ook in de volgende en dezen zijn wijzen.

Degenen echter die niet in de eerste zijn maar niettemin in de tweede en vandaar in de volgende, zijn niet zo wijs, maar schijnen alleen zo vanuit de uitwendige zedelijkheid en burgerlijkheid.

Zij, die niet in de eerste en tweede, maar in de derde en vierde zijn, zijn allesbehalve wijs, want zij zijn satans, aangezien ze de wereld alleen liefhebben en zichzelf vanuit de wereld.

Maar zij die alleen in de vierde zijn, zijn het allerm minst wijs, want zij zijn duivels, aangezien ze voor zichzelf alleen leven, en als dan toch voor anderen, dan toch enig en alleen ter wille van zichzelf.

Bovendien heeft elke liefde haar verlustiging, want de liefde leeft door middel van haar en de verlustiging van de liefde van het nut is een hemelse verlustiging.

Deze treedt binnen in de verlustigingen die in volgorde daarop volgen en ze overeenkomstig de orde van de opeenvolging verhoogt en eeuwig maakt.'

Daarna somden zij de hemelse verrukkingen op die voortgaan uit de liefde van het nut en ze zeiden dat het er myriaden en myriaden zijn, en dat diegenen die de hemel binnengaan, in deze verrukkingen binnentreden.

Ze brachten de dag verder door met hen tot aan de avond, met gesprekken over de liefde van het nut.

Maar tegen de avond kwam een boodschapper, gekleed in linnen kleding, naar de tien aangekomenen die de engel begeleidden en nodigde hen uit tot een bruiloft die de volgende dag gevierd zou worden.

De aangekomenen waren zeer verheugd dat ze ook een bruiloft in de hemel zouden zien.

Daarna werden ze naar iemand van de kroonraad gebracht en gebruikten het avondmaal met hem.

Na het avondmaal keerden ze terug, scheidten van elkaar en gingen elk naar hun slaapkamer en sliepen tot de ochtend.

Toen ze ontwaakten hoorden ze het gezang van de maagden en meisjes uit de huizen rondom het plein, waarover eerder geschreven is.

Toen was het de aandoening van de echtelijke liefde die gezongen werd; diep aangedaan en getroffen door de zoetheid ervan, werden ze een zalige bekoring gewaar, die zich in hun vreugden gedrongen had en deze verhoogde en vernieuwde.

Toen het tijd was zei de engel: 'Maakt u gereed en trekt de hemelse klederen aan die onze vorst u heeft gezonden.'

Ze trokken ze aan en ziet, de klederen blonken als van een vlammen licht.

Ze vroegen de engel vanwaar dit kwam en hij antwoordde: 'Dit komt, omdat u naar een bruiloft zult gaan; bij ons blinken dan de klederen en worden bruiloftsklederen'.

747. Hierna leidde de engel hen naar het huis waar de bruiloft plaatsvond en de deurwachter opende de deuren.

Direct nadat ze de drempel over waren gestapt werden ze ontvangen en begroet door de engel die de bruidegom gezonden had.

Ze werden binnengeleid en naar de zetels gebracht die voor hen bestemd waren.

Meteen daarop werden ze uitgenodigd in de voorkamer van het bruidsvertrek; in het midden daar stond een tafel waarop een prachtige kandelaar stond, samengesteld uit zeven armen en kelken van goud.

Aan de wanden hingen lampen van zilver, waardoor, toen ze werden aangestoken, de omgeving een gouden glans kreeg.

Ze zagen aan weerszijden van de kandelaar een tafel waarop broden lagen in een driedubbele rij; en in de vier hoeken van de kamer stonden tafels waarop kristallen bekers stonden.

Terwijl ze deze dingen in zich opnamen, ziet, daar werd de deur van een kamer naast het bruidsvertrek geopend en ze zagen er zes maagden uitkomen.

Hierachter liepen de bruidegom en de bruid die elkaar bij de hand hielden, en zich naar de troonzetel begaven, die tegenover de kandelaar was opgesteld.

Ze namen hierop plaats, de bruidegom aan de linkerzijde en de bruid aan zijn rechterzijde.

De zes maagden namen plaats naast de zetel van de bruid.

De bruidegom was gekleed in een mantel van lichtend purper en met een tunica uit blinkend fijn linnen, met een efod *1)* waarop een gouden plaat was, rondom bezet met diamanten.

Op de plaat was een arendsjong gegraveerd, het bruiloftsteken van dit hemelse gezelschap, en het hoofd van de bruidegom was bedekt met een mijter.

De bruid was gekleed in een scharlaken mantel en daaronder een geborduurde toga, die van de hals tot de voeten reikte; onder haar borst droeg ze een gouden gordel, en op haar hoofd een kroon van goud, ingezet met robijnen.

Toen ze zo samen hadden plaatsgenomen, wendde de bruidegom zich tot de bruid en deed een gouden ring aan haar vinger en haalde armbanden en een parelsnoer tevoorschijn.

Hij deed de armbanden om de polsen boven haar handen en het snoer om haar hals en zei: 'Aanvaard deze onderpanden van mijn liefde'.

Toen zij ze aangenomen had, kuste hij haar en zei: 'Nu ben je de mijne', en hij noemde haar zijn echtgenote.

Hierop riepen de genodigden uit: 'Moge u beiden gezegend worden'.

Dit riep eerst ieder afzonderlijk uit en daarna allen tezamen en een afgevaardigde van de vorst riep dit in diens plaats eveneens uit.

Op hetzelfde ogenblik werd het voorvertrek vervuld met een heerlijke, aromatische geur; dit was een teken van de zegening uit de hemel.

Toen namen dienaren broden van de twee tafels naast de kandelaar, en van de tafels in de hoeken de nu met wijn gevulde bekers.

Ze gaven aan elke genodigde brood en een kelk en iedereen at en dronk.

Daarna stonden de echtgenoten op en de zes maagden volgden hen met de nu ontstoken lampen in de handen tot aan de drempel.

De echtgenoten betraden het bruidsvertrek en de deur werd gesloten.

1) kostbaar gewaad dat door de hogepriester in het oude Israël werd gedragen

748. Daarna sprak de engel met de genodigden over zijn tien metgezellen, namelijk dat hij hen op bevel had binnengeleid en hun de pracht van het paleis van de vorst had laten zien en de wonderbaarlijke dingen daar.

Tevens, dat zij met de vorst aan tafel hadden gezeten en dat ze daarna met de wijzen van het gezelschap hadden gesproken.

Hij vroeg of ze ook met hen een gesprek mochten hebben.

Ze kwamen naderbij en begonnen een gesprek.

Een wijze onder de mannen van de bruiloft zei: ‘Begrijpt u de dingen die u gezien hebt?’

Ze antwoordden hierop: ‘Maar weinig.’

Toen vroegen ze hem: ‘Waarom droeg de bruidegom die nu de echtgenoot is een dergelijk gewaad?’

Hij antwoordde: ‘De bruidegom, nu de echtgenoot, beeldde de Heer uit; en de bruid, nu de echtgenote, beeldde de Kerk uit, daar de bruiloften in de hemel het huwelijk van de Heer met de Kerk uitbeelden.

Vandaar komt het, dat hij op zijn hoofd een mijter droeg en bekleed was met een mantel, tunica en efod, zoals Aharon; en dat op het hoofd van de bruid, nu de echtgenote, een kroon was, en zij gekleed was in een gewaad als van een koningin.

Morgen echter zullen zij anders gekleed gaan, aangezien deze uitbeelding alleen voor heden geldt.’

Ze vroegen opnieuw: ‘Daar hij de Heer uitbeeldde, en zij de Kerk, waarom zat zij aan zijn rechterzijde?’

De wijze antwoordde: ‘Omdat er twee dingen zijn die het huwelijk van de Heer en de Kerk maken: de Liefde en de Wijsheid, en de Heer is de liefde, en de Kerk is de wijsheid, en de wijsheid is aan de rechterzijde van de liefde.

De mens van de Kerk is wijs als uit zichzelf en naarmate hij wijs wordt neemt hij uit de Heer de liefde op.

De rechterhand betekent ook de macht, en de liefde heeft macht door de wijsheid.

Maar, zoals eerder gezegd werd, na de bruiloft verandert de uitbeelding, want dan beeldt de echtgenoot de wijsheid uit en de echtgenote de liefde van zijn wijsheid.

Deze liefde is echter niet de eerste liefde, maar ze is een tweede liefde, die de echtgenote uit de Heer ontvangt door de wijsheid van de echtgenoot.

De liefde van de Heer, die de eerdere liefde is, is de liefde tot wijs zijn bij de echtgenoot; daarom beelden na de bruiloft beide echtgenoten tezamen, de Kerk uit.’

Ze vroegen verder: ‘Waarom stonden de mannen niet aan de zijde van de bruidegom, zoals de zes maagden aan de zijde van de bruid stonden?’

De wijze antwoordde: ‘De reden hiervan is deze, dat wij heden onder de maagden gerekend worden, en het getal zes ‘allen en het volledige’ betekent.’

Ze vroegen waarom dit zo was en de wijze antwoordde: ‘De maagden betekenen de Kerk en de Kerk is van beiderlei geslacht; vandaar zijn ook wij ten aanzien van de Kerk maagden.

Dat dit zo is blijkt uit het volgende in de Openbaring: ‘Deze zijn het die met vrouwen niet bevreemd zijn, want zij zijn maagden, en zij volgen het Lam waar het ook heengaat’, (Openbaring 14:4).

Daar de maagden de Kerk betekenen, heeft de Heer haar vergeleken met tien maagden, die bij de bruiloft uitgenodigd waren, (Matthéüs 25:1 ev.).

Daar door Israël, Zion en Jeruzalem de Kerk wordt uitgebeeld, wordt zo vaak in het Woord gezegd 'maagd en dochter van Israël, van Zion en van Jeruzalem'.

De Heer beschrijft ook Zijn huwelijk met de Kerk in de volgende woorden bij David: 'De koningin aan uw rechterhand in het beste goud van Ofir, van doorvlochten goud is haar kleding; in gestikt werk zal zij tot de Koning geleid worden; Maagden achter haar, haar vriendinnen, zullen komen in het paleis van de Koning', (Psalmen 45:10-16).

Hierna vroegen zij: 'Behoort hier niet een priester aanwezig te zijn die hierin een dienst leidt?'

De wijze antwoordde: 'Dit is passend op aarde, maar niet in de hemelen, omdat de Heer Zelf wordt uitgebeeld en Zijn Kerk; maar op aarde weet men dit niet.'

Niettemin bedient bij ons een priester de verlovingsceremonies en hij hoort aan, ontvangt, bevestigt en wijdt de instemming van het paar.

De instemming is het wezenlijke van het huwelijk en de overige dingen die volgen, zijn de formele dingen daarvan.'

749. Hierna ging de engel naar de zes maagden toe en sprak met hen over zijn metgezellen en verzocht hun of ze zo vriendelijk wilden zijn hen met hun gezelschap te vereren.

Daarop kwamen ze naderbij, maar toen ze dichterbij waren gekomen, weken ze plotseling terug en gingen het vrouwenvertrek binnen waar ook vriendinnen-maagden waren.

Toen de engel dit zag volgde hij hen en vroeg waarom ze zich zonder met hen te praten zo plotseling hadden teruggetrokken.

Ze antwoordden: 'We konden niet dichtbij komen.'

En toen de engel vroeg hoe dat kwam, antwoordden ze: 'We weten het niet maar we werden iets gewaar, dat ons afstootte en ons deed omkeren; vergeef het ons.'

De engel keerde naar zijn metgezellen terug en vertelde hun het antwoord en voegde daaraan toe: 'Ik vermoed dat u geen kuise wijze van aantrekking tot het andere geslacht hebt.'

In de hemel hebben wij de maagden lief om hun schoonheid en bevalligheid van haar manieren; wij hebben hen innig lief, maar kuis.'

Hierover lachten zijn metgezellen en zeiden: 'Uw vermoeden is juist; wie kan zulke schoonheden van dichtbij zien en niet iets begeren?'

750. Na dit feestelijk samenzijn gingen alle bruiloftsgasten heen en eveneens deze tien mannen met hun engel.

Het was laat in de avond en ze gingen naar bed.

In de ochtendschemering hoorden ze aankondigen: 'Heden is het Sabbat'.

Ze stonden op en vroegen de engel wat dit betekende.

Hij antwoordde: 'Dit geldt voor de eredienst van God en keert op gezette tijden weer terug en wordt door de priesters uitgeroepen.'

Het wordt in onze tempels gehouden en duurt ongeveer twee uren.

Gaat daarom, als u wilt, met mij mee en ik zal u binnenleiden.'

Ze maakten zich gereed en gingen met de engel mee naar binnen.

De tempel was ruim en bood wel plaats aan zo'n drieduizend personen; het had de vorm van een halve cirkel, met banken en zitplaatsen rondom die de vorm van de tempel volgden.

De kansel stond voor de zitplaatsen, iets terug van het midden; de deur achter de kansel was aan de linkerzijde.

Toen de tien binnenkwamen wees de engel hun de plaatsen aan en zei tegen hen: 'Eenieder die de tempel binnengaat weet zijn plaats en hij weet dit intuïtief, en hij kan ook nergens anders gaan zitten.'

Als hij ergens anders gaat zitten, hoort hij niets en wordt niets gewaar, en ook verstoort hij de orde, en als de orde verstoord is, wordt de priester niet geïnspireerd’.

751. Nadat allen aanwezig waren, beklom de priester de kansel en hield een preek die vol was van de geest der wijsheid.

De preek handelde over de heiligheid van de Heilige Schrift en over de verbinding van de Heer met de beide werelden, de geestelijke en de natuurlijke, hierdoor.

In de verlichting waarin hij was bewees hij op een ten volle overtuigende wijze, dat dit heilige Boek uit de Heer Jehovah gedichteerd is en dat Hij vandaar Zelf in dit boek aanwezig is, zodat Hijzelf de Wijsheid daarin is.

De wijsheid echter, die Hijzelf daarin is, ligt onder de zin van de letter verborgen en wordt niet geopend dan voor hen die in de waarheden van de leer en tevens in de goedheden van het leven zijn, en zo in de Heer en de Heer in hen.

Aan de preek verbond hij een dankgebed en daalde van de kansel af naar beneden.

Terwijl de toehoorders heengingen, verzocht de engel de priester enige woorden van vrede met zijn tien metgezellen te spreken.

Hij ging naar hen toe en ze spraken een halfuur met elkaar.

Hij sprak over de goddelijke Drievuldigheid, namelijk dat zij in Jezus Christus is, in wie al de volheid van de Godheid lichamelijk woont, naar de uitspraak van de apostel Paulus.

Daarna sprak hij over de vereniging van de naastenliefde en het geloof, maar hij zei: de vereniging van de naastenliefde en de waarheid, aangezien het geloof de waarheid is.

752. Na hun dank te hebben uitgesproken gingen ze huiswaarts en daar zei de engel tot hen:

‘Heden is het de derde dag sinds u in dit hemels gezelschap bent opgeklimmen en u was uit de Heer voor drie dagen voorbereid om hier te blijven; daarom is nu de tijd gekomen dat wij van elkaar scheiden.

Trekt daarom de klederen uit die u door de vorst gezonden werden en trekt weer uw eigen kleding aan.’

Toen ze weer hun eigen kleding aan hadden, werden ze geïnspireerd met het verlangen om heen te gaan.

Ze gingen daarop heen en daalden neer, terwijl de engel hen begeleidde tot aan de plaats van de samenkomst.

Daar gaven zij de Heer dank dat Hij Zich verwaardigd had hen te begiftigen met de wetenschap en vandaar met het inzicht met betrekking tot de hemelse vreugden en de eeuwige gelukzaligheid.

